

ZELENE POLITIKE KAO ALTERNATIVA

ZELENA OMLADINA SRBIJE

Izdavač:

ZELENA OMLADINA SRBIJE
(ZOS)

Uredništvo:

Milan Zlatanović
Elena Petrovska

SADRŽAJ

PREDGOVOR	4
O ZELENOJ OMLADINI SRBIJE	7
ZELENA IDEJA	12
EKONOMIJA	13
DEMOKRATIJA EKONOMIJE	14
SOCIJALNA PRAVDA	16
NENASILJE	18
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	19

PREDGOVOR

Ovaj vodič nastao je u sklopu projekta „Zelene politike kao ALTERNATIVA“ u okviru projekta Federacije mladih Zelenih Evrope i Evropske Zelene partije koji za cilj ima da ukaže na značaj odgovornog upravljanja krizom kao i održivog oporavka privrede i društva nakon pandemije virusa Kovid-19.

Godina 2020. ostaće upamćena kao godina jedne od najvećih pandemija 21. veka. Kako bi se usporilo širenje novog virusa KOVID-19, mnoge zemlje sveta uvele su tzv. lockdown, ili zabranu kretanja za svoje građane. Stoga, ljudi su morali ostaviti po strani sva putovanja a oni koji su to mogli, posao su obavljali od kuće. Zatvoreni u svojim domovima, imali smo prilike da čitamo o oduševljenim građanima mnogih država koji su sa zadovoljstvom delili slike čistog i vedrog neba. Prvi put posle dugog niza godina, neki stanovnici Indije, usled smanjene količine smoga mogli su da vide Himalaje iz svojih domova. Mnoge lokacije u kineskim gradovima, inače pretrpane masama ljudi postale su spokojno mirne. U više mesta, usled smanjene ljudske aktivnosti i manjeg zagađenja bukom, vratile su se vrste životinja koje dugo nisu naseljavale te prostore. Takođe smo mogli videti i fotografije praznih ulica svetskih metropola, inače zagušenih saobraćajem. U gradu Beogradu, dok je trajao „lockdown“, merne stanice pokazivale su da je kvalitet vazduha kontinuirano bolji nego inače.

Zbog ograničavanja kretanja ljudi i smanjenja obima delatnosti koje nisu neophodne, mnoge zagađujuće aktivnosti su svedene na minimum. Emisije štetnih materija drastično su smanjene kao rezultat smanjenih aktivnosti u oblastima industrije i saobraćaja, naročito aviosaobraćaja. Potražnja za energentima je opala i uz druge političke faktore dovela do toga da je cena nafte prvi put u istoriji postala negativna, tj. proizvođači su morali da plate nekoga kako bi skladištio i transportovao sirovu naftu a zauzvrat, oni ne bi dobili ništa.

Okolnosti koje je proizvela pandemija takođe su pomogle da se razotkriju rastuće autoritarne tendencije u društvima od Indije, preko Amerike, Brazila, Rusije, Belorusije, Azerbejdžana, Mađarske i Srbije. Demokratske vrednosti i ljudske slobode ugrožene su u mnogim zemljama, dok je enormna nejednakost između besmisleno bogatih ljudi i onih koji ne mogu da se prehrane sve veća. Vlasti mnogih zemalja, kao i u našoj zemlji, koriste vandrednu situaciju da na brzinu sprovedu niz projekata koji će imati nesagledive štetne posledice kako po našu životnu sredinu tako i po dobrobit i zdavljje ljudi.

Kovid se može posmatrati i kao globalna pretnja koja ima nešto zajedničko sa aktuelnom klimatskom krizom. Baš kao i za klimatske promene, poučeni primerom Kine, ljudi su imali vremena da se pripreme na pandemiju a nisu. Ovo samo potvrđuje trenutni politički narativ kada je reč o aktuelnim klimatskim promenama. Novi talas pokreta osnovanih oko Zelenih ideja je sve glasniji, i njihova glavna kritika vlasti jeste da naponi koji se ulažu u mitigaciju klimatskih promena nisu ni približno dovoljni. Omladina stiče utisak da se samo prividno otvara prostor za razgovor na temu budućnosti zemlje i da se nastavlja sa prekogranničnom eksploatacijom resursa od strane monopolskih preduzeća na šta vlade mnogih država okreću glavu jer je privredni rast zajednički interes. Kao odgovor na novonastale okolnosti, ulice gradova sve češće prepavljene ljudima svih uzrasta koji iskazuju bunt protiv političkog vođstva bez sluha za potrebe ugroženih, što ljudi, što ostatka stanovnika prirode.

Ono što daje nadu jeste upravo mogućnost da se trenutna kriza iskoristi za skretanje pažnje na alarmantne klimatske probleme i neodržive prakse i sisteme našeg društva.

Glavni argument protiv mnogih Zelenih inicijativa jeste upravo to, da je nemoguće napraviti tako velike i dalekosežne promene tako naglo. Osim što je posredno bila podstrek za uobličavanje nezadovoljstva velikih masa ljudi, pandemija virusa Kovid19 može poslužiti kao specifična ilustracija da je tako nešto moguće, i toga da će upravo gradovi biti nosioci ovih promena

Posledice ove pandemije takođe mogu biti dobra ilustracija za nedaće koje nas očekuju ako se sa dosadašnjim aktivnostima koje su nas dovele u opasnost od klimatskih promena nastavi. Pandemija virusa Kovid-19, ujedno je i rezultat prekomerne eksploatacije prirodnih resursa i pokazuje da je neophodna promena u načinu eksploatacije resursa planete Zemlje kao i u njihovoj preraspodeli. Virus Kovid-19 za sada nemoguće je istrebiti, kao što je nemoguće zaustaviti klimatske promene.

Jedino što je preostalo svetu jeste da se prilagodi i pripremi za predstojeće izazove. Ključ napretka čovečanstva u nepredvidljivim okolnostima koje nas očekuju u budućnosti leži u masovnim sistemskim promenama, osnaživanju lokalnih zajednica, okretanju održivim i pravičnim praksama kao i u generisanju „zelenih“ poslova.

Pred vama je svojevrsni vodič za zelene politike u kome smo pokušali da predstavimo neka rešenja Zelenih na aktuelne probleme kao i da ukažemo na važnost aktivnog učešća u društvu kroz političko delovanje.

O ZELENOJ OMLADINI SRBIJE

Zelena omladina Srbije, ili skraćeno, kako je mnogi poznaju ZOS je nevladina, neprofitna, omladinska organizacija sa sedištem u Beogradu kroz koju aktivisti i aktivistkinje zagovaraju i promovišu Zelene vrednosti već deceniju unazad. Kroz ZOS su prošli mnogi mladi ljudi koji nastavljaju svoj aktivistički angažman kroz relevantne organizacije kako na domaćem terenu, tako i inostranom. Naši članovi aktivni su u organizacijama Pravo na vodu, Platforma za teoriju i praksu društvenih dobara-Zajednicko, Forum Roma Srbije, Zelena Evropska partija, Federacija evropskih mladih Zelenih i Mreža za razvoj i saradnju Istočne Evrope.

Zelena omladina Srbije okuplja mlade ljude koji imaju želju da učestvuju u kreiranju progresivnog društva koje se bazira na solidarnosti, znanju i razumevanju. Naši aktivisti imaju viziju zajednice koja brine o društvenoj pravdi i pravima svih njenih članova kao i o našoj životnoj sredini kroz aktivno i ravnopravno učešće ljudi prilikom donošenja odluka.

Od svog osnivanja, Zelena omladina Srbije organizovala je brojne aktivnosti kojima je edukovala građane, stvarala prostor za javnu diskusiju i skretala pažnju na bitne segmente političkog i društvenog života Srbije i regiona za koje se često ne stvara prostor u mejnstrim medijima iako su vrlo važni za živote građana. Kroz mnogobrojne seminare, treninge, javne diskusije i kampanje okupili smo na hiljade mladih ambicioznih ljudi koji imaju viziju bolje budućnosti.

Sve edukativne aktivnosti ZOSa sprovode se po principu neformalne edukacije što znači da se edukacija ne odvija jednosmerno PREDAVAČ > PUBLIKA, već su obezbeđeni uslovi da mladi ljudi razmenjuju svoja znanja i veštine kroz aktivan angažman u aktivnostima u kojima se svako oseća bezbedno da iznese i obrazloži svoju perspektivu.

IDEJA JE DA UČIMO ZAJEDNO, DELEĆI ZNANJE KOJE IMAMO MEĐU SOBOM

Osim neformalne edukacije, ZOS je organizovao i podržao brojne proteste, direktne akcije i javne debate.

ZOS se do sada bavio temama: proizvodnje hrane gde je skrenuo pažnju na besmisleni politiku Republike Srbije prema kojoj veliki supermarketi hranu bacaju na deponije i time doprinose proizvodnji metana, opasnog gasa staklene bašte dok je na desetine hiljada građana gladno. Pričali smo i o aspektima GMO hrane i njenim posledicama na životnu sredinu i zdravlje ljudi. Kroz naše akcije skretali smo pažnju na klimatske promene, bespravno otimanje vodnih resursa i zajedničkih dobara od ljudi, nepravdama i šteti prouzrokovanoj od strane tekstilne industrije, rodnu (ne)ravnopravnost i na loš društveni položaj pripadnika LGBTQI* i romske populacije. Takođe smo delovali na teme demokratije, slobode medija, digitalnih prava stavljajući fokus na važnost učešća građana prilikom donošenja važnih odluka koje se tiču svih nas.

Teme kojima će se organizacija baviti kroz dogovor odlučuje samo članstvo

Struktura organizacije zasniva se na participativnoj demokratiji, tj. u ravnopravnom učešću svih članova koje se ogleda u nehijerarhijskoj strukturi. Najviše telo donošenja odluka je Generalna skupština koja se održava jednom godišnje i na njoj članstvo usvaja izmene i nova dokumenta organizacije, plan aktivnosti za narednu godinu kao i strukture rada.

Učešće u radu organizacije je u potpunosti volontersko, što u praksi znači da svaki član doprinosi onoliko koliko želi i može.

Zelena omladina Srbije prepoznaje saradnju kao osnovni postulat društva pa je tako, osim što saraduje sa udruženjima nevladinog sektora i građana na nacionalnom nivou, članica lokalnih, regionalnih i međunarodnih krovnih organizacija i mreža koje se zalažu za iste ideje.

Među njima su:

- **KOMS (Krovna organizacija Mladih Srbije)** - nacionalni krovni savez mladih Srbije;
- **CDN (Cooperation and Development Network Eastern Europe)** - mreža istočnih omladinskih Zelenih organizacija/pokreta koja za cilj ima podizanje kapaciteta i saradnje mladih
- **FYEG (Federation of Young European Greens)** - omladinski ogranak Zelene evropske partije koji okuplja Zelene omladinske organizacije iz cele Evrope
- **Global Young Green (Globalni Mladi Zeleni)** - svetska mreža Zelenih omladinskih organizacija

Zajedno sa Zelenim aktivistima iz celog sveta aktivno zagovaramo pravičnu i održivu budućnost, pružajući perspektivu mladih po pitanju bitnih političkih dešavanja na nacionalnom i međunarodnom nivou. U okviru Zelene porodice pružamo podršku jedni drugima u borbi za zajednički cilj-oslobođenje svih potlačenih bića na planeti.

ZELENA IDEJA

Manifest Zelene Omladine Srbije*

Ovim dokumentom želimo da pojasnimo delatnosti našeg udruženja, kroz koje stremimo ka idealima zelene ideje.

Četiri segmenta koja su ovde predstavljena ne treba uzimati kao posebne, otuđene i međusobno nezavisne segmente društvenog aktivizma.

Naprotiv, pitanja demokratije, socijalne pravde, nenasilja i zaštite životne sredine interaguju i prepliću se kako u pogledu principa i načina razmišljanja tako i u pogledu rezultata koje daju u svetu oko nas.

Ova podela služi čitaocu ili čitateljki da lakše identifikuje težnje Zelene omladine Srbije i pronađe se u segmentu putem koga može doprineti boljoj budućnosti.

Teme demokratije, socijalne pravde, nenasilja i zaštite životne sredine treba shvatiti kao jedinstveno, celovito pitanje boljitka ljudskog društva i njegove okoline i, što je najvažnije, održivosti ovo dvoje.

DEMOKRATIJA

Demokratiju uzimamo kao osnovni model funkcionisanja bilo koje organizacije, institucije i države.

Smatramo da direktna demokratija pruža najviši stepen učešća u zalaganju i odlučivanju onih, kojih se data pitanja i odluke najviše i tiču, bilo da je u pitanju odlučivanje na nivou organizacije, zajednice (lokalne ili regionalne) ili institucije.

Jedino su na taj način odlučivanje i odgovornost preneseni na svakog pojedinca i svaku pojediniku, a sama sloboda izbora omogućava direktno učestvovanje u svim (društvenim, ekonomskim, ekološkim, političkim i ostalim) odlukama koje utiču, kako na njihove živote, tako i na zajednicu.

Demokratija u ovoj formi ispunjava svoju svrhu, i to pre svega, sprečavajući gomilanje moći u rukama pojedinaca ili određene grupe, a zatim, omogućava slobodu diskusije, slobodu zalaganja za svoje stavove i slobodu izbora.

Zato se zalažemo za organizaciju na principu supsidijarnosti koji podrazumeva metod organizacije po kome se pitanja rešavaju na najnižem mogućem stepenu vlasti, što će omogućiti ljudima neposrednije učešće. Smatramo da je delegiranje realnost društva, ali se zalažemo za najviši stepen transparentnosti i odgovornosti.

DEMOKRATIZACIJU EKONOMIJE

Direktno učešće najširih društvenih slojeva u donošenju društveno relevantnih odluka (poput zaduživanja države, privatizacije javnih preduzeća, investicija od nacionalnog značaja, itd.).

Cilj nam je prevazilaženje logike profita koja daje prednost onima koji su već privilegovani dok nanosi patnju i nepravdu većem delu čovečanstva i štetu prirodi.

Ovo uključuje demokratizaciju javnih institucija kulture, obrazovanja kao i demokratsko upravljanje prirodnim dobrom.

- **Slobodu smatramo neupitnim principom koji se mora poštovati.**

Svako ima pravo da živi kako želi, da se definiše kako želi, da slobodno bira, bude biran i zalaže se za svoj izbor, a da pri tome ne ugrožava druge.

Slobodu ne izjednačavamo sa individualizmom i opravdanjem za atomizaciju društva. Solidarnost je jedna od naših ideja vodilja i verujemo da niko nije slobodan dok nismo svi slobodni.

- **Transparentnost je neophodna za uspostavljanje i održavanje demokratije.**

Donosioci odluka treba da informišu građane i građanke o svojim ciljevima, planovima, problemima i odlukama. Zato smatramo da sve organizacije, kako u vladinom tako i u civilnom sektoru, moraju da iznose svoje stavove, planove i odluke putem medija, a posebno ističemo potrebu za boljom dostupnošću informacija na zvaničnim internet prezentacijama. U prenosu informacija mediji imaju važnu ulogu, zato oni moraju biti odgovorni, nezavisni i slobodni.

Pod odgovornošću smatramo prezentovanje proverenih informacija, objektivnost u izveštavanju, nepristrasnost, poštovanje lične privatnosti i uvažavanje različitih zainteresovanih strana. Mediji ne smeju biti podložni manipulaciji, moraju biti zaštićeni od bilo kakve vrste pretnji, ucena i pritisaka. Takođe se zalažemo za uvođenje kontrolnih regulativa i kontrolnih institucija, preko kojih bi građani i građanke mogli da ostvare zakonsko pravo da direktno saznaju informacije od javnog značaja.

• **Odgovornost funkcionera i funkcionerki.**

Izabrani predstavnici i predstavnice građana i građanki moraju biti posvećeni principima otvorenosti, istinitosti i odgovornosti u svom radu uz ideološku doslednost.

Svako se mora držati odgovornim za posao koji obavlja, bez obzira na funkciju na kojoj se nalazi.

• **Zdrave institucije**

Važno je izgraditi institucije koje će omogućiti da se odluke donose na odgovarajućem nivou uz učešće onih na koje se odluke odnose i biti zasnovane na sistemu koji ohrabruje građansku slobodu, sticanje političke svesti i odgovornost na lokalnom nivou.

• **Zahtevamo decentralizaciju!**

Tražimo premeštanje moći donošenja odluka i odgovornost na nivo bliži problemu ili oblasti na koje se odluke odnose tj. **da lokalne zajednice odlučuju o lokalnim problemima, planovima i ciljevima i raspoložu lokalnim resursima.**

• **Oснаživanje civilnog društva**

Jedan od temelja svake demokratije čini treći sektor društva i kao takav važno ga je osnažiti i podržati, kao i omogućiti mu slobodu u radu.

• **Demokratija kroz obrazovanje**

Smatramo da je za društvo važno da se tokom svog obrazovanja svako upozna sa principima i vrednostima demokratije i razvije svoje kritičko i političko mišljenje. Time su mladi u mogućnosti da spoznaju značaj osnovnih demokratskih pojmova kao što su otvorenost, tolerancija, sloboda mišljenja, odgovornost i sl. **Naročito je važno da se mladi kroz obrazovanje nauče ličnoj odgovornosti i inicijativi i na taj način izgrade svoju društvenu ulogu.**

Smatramo da bi zaposleni u obrazovanju morali da neguju saradnički a ne autoritativni odnos prema onima koji se obrazuju, kako bi se suprotstavili sadašnjim modelima hijerarhije.

SOCIJALNA PRAVDA

Zelena omladina Srbije teži stanju u kom svi članovi i članice društva imaju ista fundamentalna prava, jednake mogućnosti, obaveze i socijalne benefite.

Ravnopravnost svih pojedinaca, bez obzira na pol, rod, rasu, kulturu, veru, nacionalnost, seksualnost, starost, zdravstveni i materijalni status, kao i druge različitosti, ne sme se dovoditi u pitanje.

Smatramo da je za dugoročno ostvarivanje svih ljudskih prava neophodno da ona nisu samo garantovana pravnom regulativom, već faktičkom jednakosti.

Uviđamo da je socijalna pravda jedino moguća ako je zasnovana na ekonomskoj jednakosti koja nam nije data, već se za nju moramo izboriti.

Posebno se suprotstavljamo institucionalizovanoj represiji, diskriminaciji i nepravdi.

Prvi korak ka jednakim šansama je direktna pomoć društva deci pri obrazovanju, pogotovo onoj čije porodice ili staratelji/ke ne mogu da priušte niti troškove školovanja, pa ni da dete ne privređuje za vreme školovanja.

Naši antikapitalistički ideali ogledaju se u protivljenju: osiromašenja nacionalnih ekonomija od strane multinacionalnih kompanija, privatizaciji javnih dobara i urušavanju radničkih prava.

Podržavamo borbu svih ekspolatisanih i pravo radnika na štrajk.

Potrebno je da sindikati budu jedinstveni i nezavisni kako od posloводства tako i od partija. Protivimo se podizanju međunacionalnih, rasnih, rodnih, generacijskih, religijskih i drugih tenzija koje se koriste kao paravan u krizi kapitalizma.

Volonterizam je način na koji funkcioniše naša organizacija i podržavamo ga kao nužnost društvenog aktivizma. Nažalost, volontiranje često predstavlja moderan vid eksploatacije radne snage i protivimo se ovoj zloupotrebi najčešće mladih i nezaposlenih.

Zalažemo se za ravnopravnu zastupljenosti rodova u političkim, radnim i drugim društvenim strukturama.

Takođe, smatramo da nije dovoljna deklarativna ravnopravnost, već da se sistem mora unaprediti tako da pruža sigurnost i posvećuje pažnju ženama, transrodnim i nebinarnim osobama, koje trenutno nemaju jednake mogućnosti u pogledu zaposlenja, fizičke bezbednosti, mogućnosti za obrazovanjem i ostvarivanjem drugih socijalnih prava.

Informisanje i obrazovanje članova i članica društva smatramo jednim od osnovnih prava i garancijom za budućnost. Slobodan tok informacija kroz sve medije ne sme biti narušen ni pod kojim izgovorom.

Obrazovanje i emancipacija ne može biti pravo i luksuz povlašćenih. Stoga, treba biti besplatno. Država ne treba da gleda na obrazovanje kao na trošak, već kao na investiciju.

Obrazovanje na jezicima manjina pruža svima jednaku mogućnost za usvajanje gradiva. Dostupnost interneta mora biti višestruko unapređena i olakšana, a ne da se prisvaja i njome upravlja kao kapitalom na tržištu.

Podržavamo neformalnu edukaciju i smatramo da je treba priznati kao i formalno obrazovanje, a rad edukatora i edukatorki vrednovati kao i u formalnoj edukaciji.

Potrebna je potpuna dekriminalizacija seksualnih radnika i radnica. Smatramo da je neophodno obezbediti im jednaka prava u zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.

Lica koja eksploatišu prinudni seksualni rad moraju biti pravno sankcionisana.

Smatramo da lica lišena slobode koja se nalaze u kazneno-popravnim ustanovama imaju puno pravo na školovanje kao i sva ljudska prava bez obzira na ograničeno kretanje, kao i na pomoć društva pri resocijalizaciji po završetku odslužene kazne.

Zalažemo se za decentralizaciju institucija. Lokalno pozicioniranje institucija je neophodno za ravnomerniji razvoj društva. Kao glavni uzrok ovome vidimo političku i infrastrukturnu zapostavljenost lokalnih zajednica. Država je dužna da formira fondove i podstakne razvoj infrastrukture i u regionima u kojima je to nerentabilno.

Zdravstvena zaštita mora biti besplatna, blagovremena i dostupna svima.

NENASILJE

Apelujemo na to da se u svakoj konfliktnoj situaciji pribegne mirnom rešenju, vodeći računa o pravima i potrebama svih uključenih strana.

Država i društvo bi trebalo da prepoznaju nasilje, reaguju i utiču na uzrok svakog vida nasilja - fizičkog, psihičkog, kulturnog, intelektualnog i drugih. Zahtevamo da država, institucije, organizacije, pojedinci i pogotovu mediji ne manipulišu strahom građana i građanki zarad ostvarivanja svojih ciljeva.. Pozivamo na uzdržavanje od nasilja nad prirodom, svim živim bićima i čovekovim okruženjem.

Podržavajući antimilitarističku politiku, zalažemo se za razoružavanje na globalnom nivou.

Zahtevamo da se rasformira NATO alijansa kao i druge institucije koje se služe oružanim snagama u rešavanju svetskih pitanja.

Deklarišemo se kao antifašistička organizacija i osuđujemo svaki element fašističke ideologije – segregaciju, rasizam, elitizam i ideju organskog jedinstva nacije.

Zahtevamo zabranu svih organizacija koje propagiraju nasilje i podstiču njegovo širenje u društvu.

Apelujemo da se u medicinske svrhe, kao i u nauci i kozmetičkoj industriji, zabrane istraživanja pri kojima su životinje izložene patnji.

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Svako ugrožavanje i narušavanje životne sredine dovodi do poremećaja u ekosistemima i poremećaja socijalnih odnosa koji su međusobno uslovljeni.

Upravo zbog toga, svako ljudsko biće je dužno da radi na održavanju ekološke ravnoteže u svojoj životnoj sredini koju deli sa svim ostalim živim bićima, čiji opstanak treba da bude osiguran.

Sadašnji nivo proizvodnje i potrošnje je ekološki i socijalno neodrživ. Potrebno je proizvodnju i potrošnju svesti na nivo neophodnosti. Želimo da povećamo svest potrošača i potrošačica prilikom kupovine proizvoda, kako bi imali celokupan uvid u sve aspekte tog proizvoda, kako pozitivne tako i negativne. Ovo je u skladu sa principom odrasta, koji podržavamo.

Potrebno je povećanje svesti građana o štetnosti korišćenja fosilnih goriva kao i o energetske efikasnosti. Primećeno je da stopa emisije ugljen dioksida i ostalih gasova efekta staklene bašte raste, što direktno utiče na klimatske promene i živi svet. Želimo da apelujemo na građane i građanke da za transport koriste ekonomičnije i ekološki prihvatljive vidove prevoza. Potrebno je da država podrži razvoj i implementaciju načina transporta koji bi bili alternativa individualnim vozilima sa emisijom štetnih gasova.

Da bi se smanjilo dalje zagađivanje životne sredine i obezbedio održivi sistem, neophodno je promovisanje i iskorišćavanje obnovljivih izvora energije kao i racionalna potrošnja iste.

Zalažemo se za korišćenje energija koje najmanje remete ekosistem (npr. Energija vode, vetra i sunca), pod uslovom da se prilikom eksploatacije vodi računa o posledicama po ekosistem i lokalnu zajednicu. Zalažemo se za decentralizaciju energetskog sistema.

Nuklearna energija ima nesagledive posledice po živi svet. Oštro osuđujemo promovisanje nuklearne tehnologije u "ekološki čistu i ekonomski povoljnu".

Podrška i promovisanje ekološke poljoprivrede je, kao i borba protiv genetski modifikovanih organizama (GMO), preduslov za zdraviju životnu sredinu i kvalitetnije socijalne odnose.

Proizvedeći hranu kao osnovnu ljudsku potrebu, poljoprivreda nepravedno zauzima periferno mesto u političkim agendama vlasti.

Zahtevamo bolju kontrolu i veće ulaganje u poljoprivredu, i vidu: većih subvencija za troškove poljoprivrednika (posebno početnika), edukacije, omogućavanje sigurnijeg plasmana proizvoda i ponovno uspostavljanje institucije poljoprivrednih zadruga.

Stremeći ka ovim idealima, uviđamo da se potrebni uslovi za njihovo ostvarivanje u edukaciji svih, posebno mladih i budućih generacija, a ne samo u rigidnim zakonima i njihovoj primeni.

Stoga, paralelno sa navedenim principima, želimo posebno da istaknemo princip emancipacije i edukacije; jačanja građanske svesti i ekološkog promišljanja, kako kroz klasičan sistem obrazovanja, tako i kroz svaki vid komunikacije.

Takođe, smatramo da je edukacija proces koji se odvija celog života, i da ga kao takvog treba prihvatiti i omogućiti uslove za saznavanje, razvijanje svesti i lično ostvarivanje svih pojedinaca.

Takav, slobodan pojedinac stub je pravednog društva i kvalitetnog života čovečanstva

KA ZELENOJ BUDUĆNOSTI

Pred nama je dug put i mnogo truda, ali ideali do kojih držimo iznova nas motivišu

Ako ste i vi čitajući ovaj vodič osetili tračak nade u grudima da je bolji svet moguć, ako se i vi srdačno slažete sa nama da svaki živi stvor zaslužuje da vodi bezbedan, dostojanstven, značajan i dobar život vi ste jedan od nas, vi ste "zeleni".

U ovim vremenima kada su ljudi sve više otuđeni jedni od drugih lako je izmisliti neprijatelja, pa tako prostora i razloga za mržnju ima na pretek.

Važno je naglasiti i našu nesvakidašnju prednost, komunikaciju.

Danas smo povezani više nego ikada i stoga su prilike za samoorganizaciju na svakom koraku. Vreme je da prepoznamo da je jedini neprijatelj "status quo" i eksploatatorski sistem vođen idealom kapitala.

Na ovoj planeti ima prostora, hrane, resursa i ljubavi za sve, samo je potrebno da to svi shvate.

Ako želiš da se uključiš u rad Zelene omladine Srbije više informacija možeš dobiti na našim društvenim mrežama:

- Fejsbuk- /zelenaomladina
- Instagram- @zelenaomladina

Sastanci Zelene omladine Srbije su otvoreni i na njima ste dobrodošli svakog utorka u 20:00h u prostorijama kafea "Green house" u Dr Dragoslava Popovića 22